

Kyrkfönstret

DIN TIDNING FRÅN SVENSKA KYRKAN BODEN NR 2 2020

Samtalet är viktigare än någonsin

Kommer vi att vara desamma efter coronakrisen?

Porträttet:

Siavosh Derakhti

"Jag var fascinerad av allt jag fick lära mig om den romska och judiska kulturen och historien"

Tema: Skatter

De skatter vi moderna människor samlar på oss tar ofta formen av upplevelser. Inte minst resor. Vad blir den nya statusprylen när vi inte längre kan flyga jorden runt på grund av coronaviruset?

Kommunalråd Claes Nordmark:

Besluten klarnar när jag tränar

Nu behöver vi kämpaglöd

Just nu befinner vi oss i en historisk tid och våren 2020 kommer med all säkerhet att för alltid skrivas in i historieböckerna. Så gott som hela världen har ställts på ände och vi påverkas alla, i större eller mindre omfattning, av de konsekvenser som det pågående coronautbrottet har fört med sig, både för den enskilde individen som för samhället i stort.

Man brukar ibland säga att i tider av kris prövas ledarskapet. Om det stämmer är en av dem som nu prövas hos oss lokalt Bodens kommunalråd Claes Nordmark. Skribent Anna Bergström har träffat Claes för en öppen hjärtig intervju om hans syn på livet, Boden och så klart – corona.

– Jag kände ganska tidigt att det här är allvar och kan bli stort, men jag kände aldrig uppgivenhet eller rädsla, utan en stark kämpaglöd att vi tillsammans ska ta oss igenom det här, säger Claes.

Och det är nog faktiskt precis vad befolkningen i Boden, och även Sverige, behöver som allra mest just nu – kämpaglöd, styrka och sammanhållning.

FÖR MÅNGA har utbrottet av covid-19 inneburit en stor omställning. En hel generation av vuxna har tvingats leva isolerade i sina hem på grund av virusets snabba spridning. I nuläget vet ingen heller hur långvarigt det kommer att bli. För en del kommer den här ofrivilliga isoleringen att bli mycket påfrestande. Vad gör det med oss när vi tvingas leva avskilda från de mänskliga kontakter som annars är så viktiga för oss människor?

”Epidemier och sjukdomar har sedan årtusenden tillbaka format våra samhällen och fört med sig förändringar.”

Joakim Nordlund stämde träff med Victoria Svärd Wärme som i sin roll som häktespräst träffar människor som sitter instängda i stort sett hela dygnet. Victoria ser likheter med det många i riskgrupperna idag tvingas genomleva och ger oss lite råd om hur vi kan hantera den nya vardagen.

DET SOM händer nu är emellertid inget nytt. Epidemier och sjukdomar har sedan årtusenden tillbaka format våra samhällen och fört med sig förändringar. Så, vad kommer egentligen att komma ut av covid-19? Kyrkoherde Hans Johansson delar i sin text ”Kommer vi att vara desamma när det här är över?” med sig av sina tankar och förhoppningar inför framtiden och livet efter coronapandemin. Kanske kan det rentav bli bättre i framtiden än i den tid som ligger bakom oss? Allt hänger nog på dig och mig och vad vi gör med de erfarenheter vi bär med oss från den här tiden.

Med önskan om en trevlig sommar!

CAMILLA ARVIDSSON

kommunikatör 0921-775 32
camilla.arvidsson@svenskakyrkan.se

FOTO: RUSLANDASHINSKY/GETTY IMAGES

Innehåll

- 3** **Intervju: Claes Nordmark**
- 6** **Häktesprästen: Samtal viktigare än någonsin**
- 8** **Korsord**
- 9** **Existens: Pandemin som förändrade allt**
- 12** **Tema: Skatter**
- 16** **Porträttet: Siavosh Derakhti**
- 20** **Ting som bär minnen**
- 22** **Frihetsförmedlingen**
- 25** **Serie: Yrken i Svenska kyrkan Diakonen**
- 28** **Skatterna i din kyrka**
- 30** **Livet efter pandemin**
- 32** **Lupptäcksfärd - en form av pilgrimsvandring**

Kyrkfönstret

Svenska kyrkan
BODEN

Redaktör: Camilla Arvidsson **Adress:** KYRKFÖNSTRET, Strandplan 25, 961 34 BODEN
Mejladress till redaktören: camilla.arvidsson@svenskakyrkan.se **Telefon:** 0921-77 532.
Upplaga: 13 300 exemplar **Foto, förstasida:** Mats Engfors/Fotgraphic
Webbplats: Svenska kyrkan i Boden: svenskakyrkan.se/boden
Ansvarig utgivare: Sara Grant, sara.grant@verbum.se **Produktion:** Verbum AB
Distribution: PostNord **Tryck:** Stibo Complete 2020

Trycksak
5041 0004

EN DEL AV
amos

LAGLEDARE

i nöd och lust

Han klev in som kommunalråd i ett Boden med blomstrande näringar och framtidstro. Idag är han en av profilerna som leder oss genom vår lokala del av den globala coronakrisen. Möt kommunalrådet och urbodensaren Claes Nordmark och hans syn på livet, Boden och corona.

AV ANNA BERGSTRÖM

"Vi ska vara kloka men inte rädda. På kort sikt måste vi nu anpassa oss till en ny sorts normalitet", säger kommunalrådet som numera stannar hemma även om han bara är lite förkyld.

”Jag kände ganska tidigt att det här är allvar och kan bli stort, men jag kände aldrig uppgivenhet eller rädsla, utan en stark kämpaglöd att vi tillsammans ska ta oss igenom det här.”

Kommunalråd **Claes Nordmark** om coronakrisen

EFTER NÄSTAN halva sitt liv på annat håll i Sverige och världen har Claes Nordmark återvänt till Boden där han, och minst tio generationer Nordmarks före honom, har vuxit upp. Med sig i bagaget hem till Boden tog han erfarenheter både från internationella politiska uppdrag i Vitryssland, Irak, Turkiet och Sydamerika, och från arbete i regeringskansliet där han arbetat med flera ministrar. Idrottsbakgrunden och hans tid som kompanibefäl på A8, är andra ingredienser som vävs samman i den kappsäck av erfarenheter som har format vårt kommunalråd till den ledare han har blivit. Som den idrottare han alltid har varit drar han klara paralleller mellan lagsport och ledarskap.

– Jag har alltid hållit på med idrott – fotboll, hockey, innebandy, basket och distanslöpning – och lärt mig av min pappa som var idrottslärare att man mår bra av att träna. Många beslut idag klarnar när jag tränar. På ett löpband eller när jag springer i skogen börjar hjärnan tänka i nya perspektiv. Och att leda handlar om lagspel. Det är svårt att vara förtroendevald och få laget att växa och hålla samman om du inte har laget med dig, konstaterar han.

Finna sig själv

Bakom fasaden på det energiska kommunalrådet som tycks hinna vara med nästan överallt, tar snabba och modiga beslut och samtidigt tränar flitigt, finns en djupare sida som inte alltid har haft vägen helt klart utstakad. Efter två års universitetsstudier i molekylärbiologi vid Uppsala universitet gjorde han halt och omprövade sina val.

– Jag fick nog en form av livskris och började fundera på om jag, som hela tiden fått höra och trott att jag var en naturvetare, verkligen ville det. Vad är jag, vem är jag? Jag tror att det är väldigt vanligt att man där efter 20 någon gång på riktigt börja ställa de frågorna.

Claes valde att stanna hjulen, genom att först åka till Norge och Nordens största laxfabrik för att jobba. Därefter till Nya Zeeland, Australien och Thailand som backpacker. Ensam.

– Jag filosoferade både på egen hand och med hjälp av andra och definierade mig själv, tänkte och redde ut mig själv helt enkelt. Det

gjorde jag både innan, under och efter resan.

Väl hemma i Sverige igen och åter i Uppsala kände han att det var samhällsfrågor som var hans kall.

Efter två lektioner i statsvetenskap visste jag att det var rätt.

Politisk karriär

Han blev aktiv i Socialdemokraternas studentförbund och i Utrikespolitiska föreningen. Han arbetade sedan bland annat med internationella frågor vid Socialdemokraternas partistyrelse och har i den rollen rest och utbildat många runt om i världen. Karriären fortsatte så småningom till regeringskansliet och näringsdepartementet.

– Men jag har alltid känt att jag skulle komma hem till Boden igen. Även om jag bodde borta i många år så kändes det som att jag bara arbetspendlade till Stockholm. Under alla åren jag var borta har jag bara missat en enda påsk här hemma och då var jag på resa i Australien.

Under ett av besöken som hemvändare i Boden korsades hans väg av en annan utflyttad bodensare, Sofie, på M/S Bränna. Hon från Norra Svartbyn, han från Södra Svartbyn, båda boende i Stockholm. Idag är det sju år sedan de blev ett par.

Båda trivdes i Stockholm men saknade sina familjer, livsstilen, naturen, fjällen och kusten i Norrbotten. När frågan från partiet om att kandidera till kommunalrådsposten i Boden kom, blev det puffen de behövde för att flytta hem igen. Idag har de villa på Sanden och trivs med naturen nära.

– Stockholm är fantastiskt på många sätt och det var väldigt kul och intensivt att jobba i regeringskansliet, lära känna den miljön, det politiska spelet och den spännande världen där. Men det är väldigt skönt att vara hemma igen.

Utmanande tid

Claes tillträdde som kommunalråd i ett Boden med flera starka näringar på fram-marsch och stor framtidstro. Och så kom coronakrisen som lamslog hela världen inom loppet av några veckor. I en tid som kommer att gå till världshistorien vilar ett helt annat ansvar på hans axlar än han någonsin kunnat ana.

– Jag kände ganska tidigt att det här är allvar och kan bli stort, men jag kände aldrig uppgivenhet eller rädsla, utan en stark kämpaglöd att vi tillsammans ska ta oss igenom det här.

Bodens kommun var först i länet med att gå in i stabsläge. Flera kommuner i landet följde efter Boden med att ge alla kommunanställda presentkort för att gynna den lokala handeln. Medan snön fortfarande låg kvar meddelade kommunen att uteserveringarna kan öppna utan avgift. För företagarna skapades stödpaket och snabb hjälp att få. För att nämna några exempel.

– Ska man få folk att hålla samman och få dem med sig måste det backas upp med konkreta handlingar. På längre sikt tänker jag såklart på hur vi ska bli av med viruset, genom flockimmunitet eller vaccin. Jag upp-lever en enorm styrka och sammanhållning här i Boden. Bodensarna är av segt virke och klarade vi det dystra 90-talet med sjukhus-flytt och nedläggningar av regementen så tar vi oss igenom det här. Vi i Boden är i spetsen

”Att leda handlar också om att kunna kommunicera. Lite som i kyrkan - en bra predikan kan vara en upplevelse och en bra predikan sker inte av en slump”, säger Claes Nordmark.

”Bodensarna är av segt virke och klarade vi det dystra 90-talet så tar vi oss igenom det här.”

inom många tillväxtområden, det satsas och byggs, men självklart är det en tuff tid just nu.

Han pekar på kommunmedborgarnas hälsa och företagens ekonomi, som kräver både eftertanke och kloka beslut från kommunledningen. Men också insatser på mänsklig nivå.

Kyrkans roll

– Det kan bli väldigt ensamt för många nu och där spelar organisationer som kyrkan en väldigt viktig roll och gör många bra saker.

Han tillägger att han har gjort ett medvetet val att vara medlem i Svenska kyrkan och haft många givande samtal med kyrkan genom åren.

– De bästa samtal jag har haft är med präster. Jag har en egen tro och för mig är världen så mycket mer än fysiska ting.

Under flera års tid har han skrivit på en ”halvklar roman”, en thriller, där just en präst har varit en av hans källor till fakta och inspiration till hans fiktiva konspirationshistoria om hur Sveriges försvarsmakt genom

fysiska ingrepp i hjärnan försöker hindra posttraumatisk stress från att kunna uppstå hos svenska soldater som vistas i konfliktområden och krig.

– Min morfar var finsk krigsveteran. Han var trasig inombords efter andra världskriget och det har fått mig att fundera mycket. Jag fascinerar av det själsliga och vad som formar oss. Varför min morfar mådde som han gjorde, vilket givetvis också har påverkat familjen. Jag kan också uppleva att en del ibland i vårt fantastiska Sverige där vi har det så bra kan känna en meningslöshet och förlora förmågan till tacksamhet när man tar allt för givet. Kanske kan den tuffa tiden som vi går igenom nu med coronaviruset få oss att känna mer tacksamhet för det vi faktiskt har? Jag tycker mig den senaste tiden se en gryende och större omtanke om varandra och jag hoppas att vi kan hålla kvar vid den omtanken och tacksamheten även när coronavirusets tid är förbi. För i slutändan så är allt vi har varandra.●

FOTO:
PIQSLS.COM

Häktesprästen Victoria Svärd Wärme:

”Nu kan ett **samtal** vara viktigare än någonsin”

I sin roll som häktespräst träffar Victoria Svärd Wärme människor som måste sitta inlåsta 23 av dygnets 24 timmar. Vad gör det med oss människor när vi tvingas leva i ofrivillig isolering från varandra?

VICTORIA SVÄRD Wärme har varit församlingspräst i Mariakyrkan i Sävast i två år. Parallellt med det har hon under samma period också varit häktespräst på Porsön i Luleå. Det innebär att hon under en halv dag varje vecka träffar de människor som sitter frihetsberövade i väntan på rättegång och dom.

– Det är en väldigt speciell miljö att vistas i. Bara att komma dit och mötas av stora grindar, taggtråd och stängsel, säger hon.

Hon började som häktespräst något år efter sin prästvigning 2009. När hon lämnade sin tjänst i Luleå för sin nuvarande i Boden fanns ett önskemål från hennes sida om att kunna få fortsätta vara på häktet.

– Det är så viktigt att någon får komma in där och vara en lyssnande medmänniska. De samtal som förs där inne faller under den absoluta tystnadsplikten vilken är den strängaste formen av tystnadsplikt som existerar i Sverige, berättar hon.

Sedan fortsätter hon:

– Allt som sägs där inne stannar mellan mig, den personen och Gud. Det är en möjlighet för dem att tala om vad som har hänt och hur de mår. Det blir ett sätt att bryta deras isolering och deras ensamhet.

Det är den häktades fria val men alla har rätt att träffa en präst ifall de vill det. Samtalen brukar ofta handla om relationer.

– Det är så mycket som ställs på sin spets om man frihetsberövas, säger hon.

Vad gör det med en människa att sitta instängd, avskild från de mänskliga kontakter som annars är så viktiga för oss människor?

Som häktespräst träffar Victoria Svärd Wärme ofta människor som mår dåligt till följd av ofrivillig isolering.

FOTO: JOAKIM NORDLUND

– Det är lätt att bli nedbruten psykiskt. Jag säger inte att alla blir det för vi är olika rustade för att klara av det. Men i längden är det tårändande att vara isolerad. Människor är skapade att leva i relation till andra människor, och om den kontakten blir avskuren, så mår vi dåligt. Jag möter otroligt mycket ångest.

Vad bör man tänka på som präst och medmänniska när så många nu lever isolerade i sina hem på grund av restriktioner kopplade till viruspandemin?

– Det är viktigt att vi håller liv i våra mänskliga kontakter även om vi inte kan mötas rent fysiskt. Det gäller egentligen alla. Att tänka på vem som sitter helt själv. Nu kan ett samtal och jämna kontakter vara viktigare än någonsin. Många äldre som tillhör riskgrupperna har kanske en livskamrat som de nu inte ens får hälsa på. Här kan vi vara en god medmänniska och lyfta telefonluren och höra av oss.

Du menar att enda samtal faktiskt kan göra skillnad?

– Ja. Men det behöver inte handla om att träffa någon som sitter frihetsberövad. Jag har ju även varit jourhavande präst. Det

samtalet kunde många gånger vara den enda mänskliga kontakten som den personen hade med någon annan på hela dagen. Då gör ett enda samtal skillnad. I dag har vi många, framförallt äldre, som känner sig extra ensamma på grund av läget i samhället.

Ser du några likheter mellan den avskildhet som människorna på ett häkte eller fängelse ställs inför och den isolering som många tvingas till på grund av pandemin?

– Likheten är ju att det är en ofrivillig isolering som vi bara har ställts inför. Den stora skillnaden är ju att de som sitter hemma i karantän fortfarande kan meddela sig med omvärlden. Den som är frihetsberövad får ju varken ringa eller använda sociala medier. Men det är ju samma på det sättet att man inte kan se och möta andra människor rent fysiskt.

Fyller sociala medier en större och viktigare funktion i dag med tanke på att så många sitter isolerade?

– Det tror jag absolut att det gör. Vi har ett behov av att hålla oss uppdaterade om vad som händer i andra människors liv. Det är bara ytterligare ett sätt att kommunicera på och det är bra. När vi åter kan mötas och träffas på ett normalt sätt är det däremot viktigt att man inte låter mötena på sociala medier ersätta de vanliga mötena där man träffar en person på riktigt.

Vilka råd har du som häktespräst att ge till de människor som lever avskilt som en följd av viruspandemin och som upplever en tristess och kanske också en uppgivenhet?

– Jag skulle vilja ge samma råd som jag ger till de som är frihetsberövade. Att ta varje möjlighet att lämna rummet eller lämna hemmet. Även om vi sitter i karantän kan vi ta en promenad. Fysisk aktivitet är bra. Det får oss att må bättre. Det är viktigt att inte bli passiv.

JOAKIM NORDLUND

								DRÖM		STÄLLT ÅT SIDAN			
								ÄR JU JUNI		FÖRT OVÄSEN			
FALLA PÅ LÄPPEN													
AVKOK													
VÄN													
FOR- DON						KAN FOG- DE TA I KONFES- SION							
										KNAPP- NÄLS- BLOMMA FÖRR			
EN AV VÄRLD- ENS ÄLDSTA STÄDER	MI- RIAMS BROR	BLIR HAN SOM GJORDE MÅL	KAN SOMMAR- SOLEN	DEN ÄR NÅGOT STÖRRE ÄN KRICKAN		FINKAN							
HENNES DAG IN- FALLER I JULI				EN AV MÄNNEN I BO- LAGET	MER AKTUELL I JUL ÄN I JULI		SEGER- TECKEN	SAM- VÄLDE					
		SLANG FÖR TUSEN- LAPPAR						FLÖDE		LILJE- VÄXT			
HASP						LYSTRAR VI TILL							
UTVALT FOLK						RENRAD							
		TAR SIG TON							KAJA				
		GÖR KARL OGIFT											
VET VÄL VAR SKÅPET SKA STÅ?	HÖRS RÖSA I HAGEN ELAK			TING		PORTER			NUNNE- SLOJA				
PARTI- BOK- STAV	DECKAR- MARIA			DEN SUGER SÅGS DET					VISDOMENS GUD I MESOPOTAMIEN				
									ANGE- NAM	NYHETS- BYRÅ			
											FRANK FRANK		
<h2 style="text-align: center;">PSALMEN</h2> <p>"Skogens grenar glittrar, och <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fåglarna, som kvittrar, sjunger: Gud är god, Gud är god."</p>				SES MED AD									
				RUTI- NERAD	MITT I OPINION								
				HELGAD DEN HÖR- DE PET- RUS GALA						KNUT- PUNKT			
										BÖN			
								KNIPA					
KALLA- DES JO- NA RE- SA TILL											BOK 2002		

Sänd in lösningen till: FÖRSAMLINGSEXPEDITIONEN, Strandplan 25, 961 34 BODEN senast den 2 augusti. De tre först öppnade rätta lösningarna vinner en presentcheck till en kyrklunch. Vinnarna får besked per post, och sina namn publicerade i nästa nummer av Kyrkfönstret.

Namn.....

Adress.....

Postadress .....

Vi gratulerar vinnarna i det senaste korsordet: Per Andersson på Hermelinsgatan, Aino Lifbom på Antilopvägen och Dan Söderström på Alvägen.

FOTO: ALEX GIACOMINI/IKON

DIAKONEN

- Inom Svenska kyrkan arbetar många präster, diakoner, kyrkomusiker och församlingspedagoger. Men vad gör en diakon egentligen? Och hur blir man kyrkomusiker?
- I en serie artiklar kommer vi nu att få stifta närmare bekantskap med Svenska kyrkans fyra profilyrken: diakon, präst, kyrkomusiker och församlingspedagog.

FORTS. ►►

Del 2
**Att arbeta
som diakon**

Diakonen Åsa Jarblad:

”Jag har alltid idéer på gång”

ÅSA JARBLAD är född och uppvuxen i Boden. Hon kommer från en riktig idrottsfamilj som inte var speciellt religiös. När hon som fjortonåring började i konfirmationsundervisningen hände något.

– Inom idrotten var det en ständig tävlan om att vara bäst. Här i kyrkan fick alla - oavsett bakgrund eller förutsättningar - vara med på lika villkor och bli sedda för den som de var, berättar Åsa. Där mötte jag kyrkans olika yrkesgrupper, bland annat en diakon, och såg hur människor speglades i henne. Något som inspirerade.

Efter konfirmationen fortsatte Åsa att vara med i kyrkans ungdomsgrupp och blev så småningom ungdomsledare. På gymnasiet valde hon sedan social linje.

– Jag visste redan då att jag ville jobba med människor, säger hon.

Efter studenten blev det så direkt socionomstudier på Socialhögskolan i Umeå. På den tiden fick man av någon outgrundlig anledning inte göra sin socionompraktik inom Svenska kyrkan så Åsa gjorde den på socialförvaltningen i Luleå. Där träffade hon en man som jobbade med uppsökande verksamhet. Det visade sig att han även var missionspastor och med honom kunde Åsa bolla sina tankegångar.

– Jag vill jobba med människor som frivilligt söker sig till oss. Inte som inom socialtjänsten där de måste träffa oss under myndighetsutövning.

ÅSA TOG en kandidatexamen i sociologi. Sedan följde ett år på Svenska kyrkans diakonutbildning i Vadstena. Där fick hon möta män och kvinnor i olika åldrar från hela vårt avlånga land. För att bli diakon ska man vara socionom eller sjuksköterska i botten. Totalt rörde det sig om fem och ett halvt års studier. Många var äldre men det fanns även de som likt Åsa gått raka vägen utan arbetslivserfarenhet. Inom diakonin finns plats för alla typer av människor, både yngre och äldre. Åsa har själv handlett blivande diakoner,

något hon ser som en mycket givande uppgift.

För att bli antagen till diakonutbildningen får man genomgå en antagningsprocess och det är inte säkert att alla som söker blir antagna. Efter utbildningen väntade så vigningsgudstjänsten.

– Då fick jag min diakonskjorta, även om jag inte alltid använder den i tjänsten.

Diakonsmycket däremot, det bär hon alltid. Smycket går i arv och när en diakon dör läggs det på kistan och en annan diakon får ta över det. Så Åsas smycke har någon annan haft tidigare. Men det går också att beställa ett nytt.

– Om till exempel ens barn har lagt det i ett tvättmedelspaket så man tror det är försvunnet, skrattar Åsa.

Åsa tycker att diakonyrket är världens bästa jobb. Hon har jobbat med barn och ungdom

”Om ens barn har lagt diakonsmycket i ett tvättmedelspaket så man tror det är försvunnet - då kan man beställa ett nytt.”

När en diakon dör läggs diakonsmycket på kistan, och sedan får en annan diakon ta över det.

FOTO: CAMILLA ARVIDSSON

mar i Mikaelsskyrkan och övriga Boden i 20 år, bortsett från tre års avbrott för administrativa arbetsuppgifter på församlingsexpeditionen inne i stan. Bland hennes kollegor finns diakoner som arbetar mer med äldre, flyktingar eller socialt utsatta.

– Det som förenar oss som diakoner är viljan att kunna göra det bättre för andra människor, säger hon.

Varje måndag träffas alla diakoner i Svenska kyrkan Boden för ett veckomöte med nyttigt erfarenhetsutbyte och verksamhetsplanering. Även samarbetet i arbetslaget med andra yrkesgrupper som församlingsvärdinnor, präster och församlingspedagoger gör att man som diakon aldrig känner sig ensam. Och skulle man behöva samtalsstöd så får man det. Diakoner har inte som präster absolut tystnadsplikt utan stöter man på ett missförhållande har man anmälningsplikt.

– Som diakon leder vi ofta andakter i våra olika verksamhetsgrupper och det tycker jag om. Men när det gäller att leda gudstjänst och predika som vi ibland gör föredrar jag att hålla i en bönevandring, säger Åsa.

VID KRISER får diakoner ofta rycka in, men de har annars en fast schemalagd månadsarbets tid på 160 timmar. En utmaning är att kunna finna på lösningar på nya problem som uppstår, vilket Åsa gillar.

– Jag har alltid många idéer på gång och klarar inte av att sitta stilla och rulla tumarna. Om en aktivitet blir inställd får man hitta på något annat.

Sysslöshet är inget som varken Åsa eller andra diakoner lider av. Det finns flera forum på nätet för erfarenhetsutbyte, där man kan inspireras av andras goda exempel. Man kan också gå kurser i Svenska kyrkans regi för att vidareutbilda sig. Någon gång per år brukar också alla diakoner i stiftet träffas.

Föreläsningsprogrammen i all ära, men det är samtalen diakonkollegor emellan under kaffepauser och luncher som är den stora behållningen, tycker Åsa.

För den som är intresserad av att jobba med människor och känner en kallelse från Gud är diakonyrket något som Åsa Jarblad verkligen kan rekommendera. Ett intressant, roligt och varierande yrke där du själv får ge och ta energi i mötet med många olika slags människor. Äldre och yngre med olika bakgrunder. Precis som hos diakonerna själva. Alla olika typer av människor behövs i vår Herres hage.

JOHAN E. SKOGLUND

En trevlig arbetsuppgift är att åka ut med en välkomstgåva till nyfödda bebisar i församlingen.

FOTO: CAMILLA ARVIDSSON

Verkar för att alla ska ha goda livsvillkor

BRINNER DU för alla människors lika värde? Är du en god lyssnare? Vill du bidra till bättre möjligheter för dem som befinner sig i kris eller i en problematisk livssituation? Vill du dela din tro och ditt sociala engagemang med andra? Då kan diakonyrket vara något för dig.

Svenska kyrkan är en aktör i samhället som vill ge plats för de röster som har svårt att höras. Tillsammans med människor i utsatta situationer och i samverkan med kolleger, förtroendevalda och ideella, verkar diakonen för att alla ska ha del av goda livsvillkor i samhället. Alla människor ska få stöd i svåra situationer samt ha tillgång till gemenskap och sociala nätverk.

Människan i centrum

Diakonen arbetar mitt i församlingen och har ansvaret för kyrkans sociala arbete. Diakonen stödjer människor i att finna sig själva och en plats i tillvaron. Det kan handla om att samtala och ge stöd, uppmärksamma brister i samhället och bedriva ett påverkansarbete. Till uppgifterna hör att leda ideella eller andra grupper i församlingen, ordna hembesök eller sjukbesök, arbeta med barn och unga, personer med missbruksproblem eller asylsökande. Det handlar också om att föra de utsattas talan och formulera de dilemman som välfärdssamhället skapat.

Utåtriktat, socialt yrke

Diakonen är en naturlig länk mellan kyrka och samhälle och har ofta ett stort kontaktnät. Kontakter med socialtjänst, kommun, sjukhus, arbetsförmedling, försäkringskassa och ideella organisationer är vanliga. Till yrkesrollen hör att stödja dem som hamnat mellan olika offentliga instansers ansvarsområden och att ibland ge stöd i juridiska processer.

Gudstjänsten en källa till kraft

Församlingens diakoni hämtar kraft ur gudstjänsten och människors utsatthet har en naturlig plats där. Att leda andakter och medverka i gudstjänster kan ibland ingå i diakonens uppgifter.

Så blir du diakon

● För att bli diakon ska du ha en fackutbildning från högskola eller universitet samt vara antagen som diakonkandidat i ett stift. Därefter studerar du pastoralteologi vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut.

Läs mer: www.svenskakyrkan.se/utbildningsinstitutet/att-bli-diakon

Här är *skatterna* i din kyrka

Svenska kyrkan
Boden består av fyra församlingar: Överluleå, Sävasts, Edefors och Gunnarsbyns församlingar. Därmed finns det också fyra församlingskyrkor. Känner du igen din kyrka?

Mariakyrkan

Mariakyrkan är uppförd 1994 efter ritningar av arkitekt Olle Meethz, och invigd 28 augusti samma år. Arkitekten har utgått från den norrbottniska landsbygds arkitektur. Norrbottensgårdens röda färgsättning och fönsterinfattningar, och ladugårdarnas kalkade ytor präglar därför kyrkan. Kyrktaket kröns med ett förgyllt kors.

Utanför kyrkan finns en fristående klockstapel vars form är inspirerad av tidigare klockstapel vid Nederluleå kyrka. I stapeln hänger två kyrkklockor gjutna av Bergholtz klockgjuteri i Sigtuna.

INVENTARIER I KORTHET:

- Mariaikonen är utförd av Uno Öhlund.
- Kristusikonen är utförd av Monica Pohjanen.
- Altartavlan i äggoljetempera är målad av Bertil Linné.
- Orgeln byggd av Grönlunds i Gammelstad tillkom 1998.

VISSTE DU?

Under altarbordet finns en sten från S:t Peterskyrkan i Rom inmurad i golvet!

Sten från S:t Peterskyrkan i Rom finns inmurad i Mariakyrkan.

Temperamålningen "Prästens arbetsuppgifter" finns i sakristian i Gunnarsbyns kyrka.

Gunnarsbyns kyrka

Gunnarsbyns kyrka uppfördes efter ritningar av Torben Grut och invigdes den 9 december 1928. Byggnaden har en stomme av trä och vilar på en låg sockel av huggen sten. Fasaderna är klädda med vitmålad, stående träpanel. Det branta sadeltaket var ursprungligen täckt med spån som senare byttes ut till skivplåt.

Kyrkan består av ett långhus med sydvästlig-nordöstlig orientering. Vid sydvästra kortsidan finns ett lägre och smalare vapenhus och vid nordöstra kortsidan finns ett lägre och smalare kor. Vid korets nordvästra sida finns en vidbyggd sakristia.

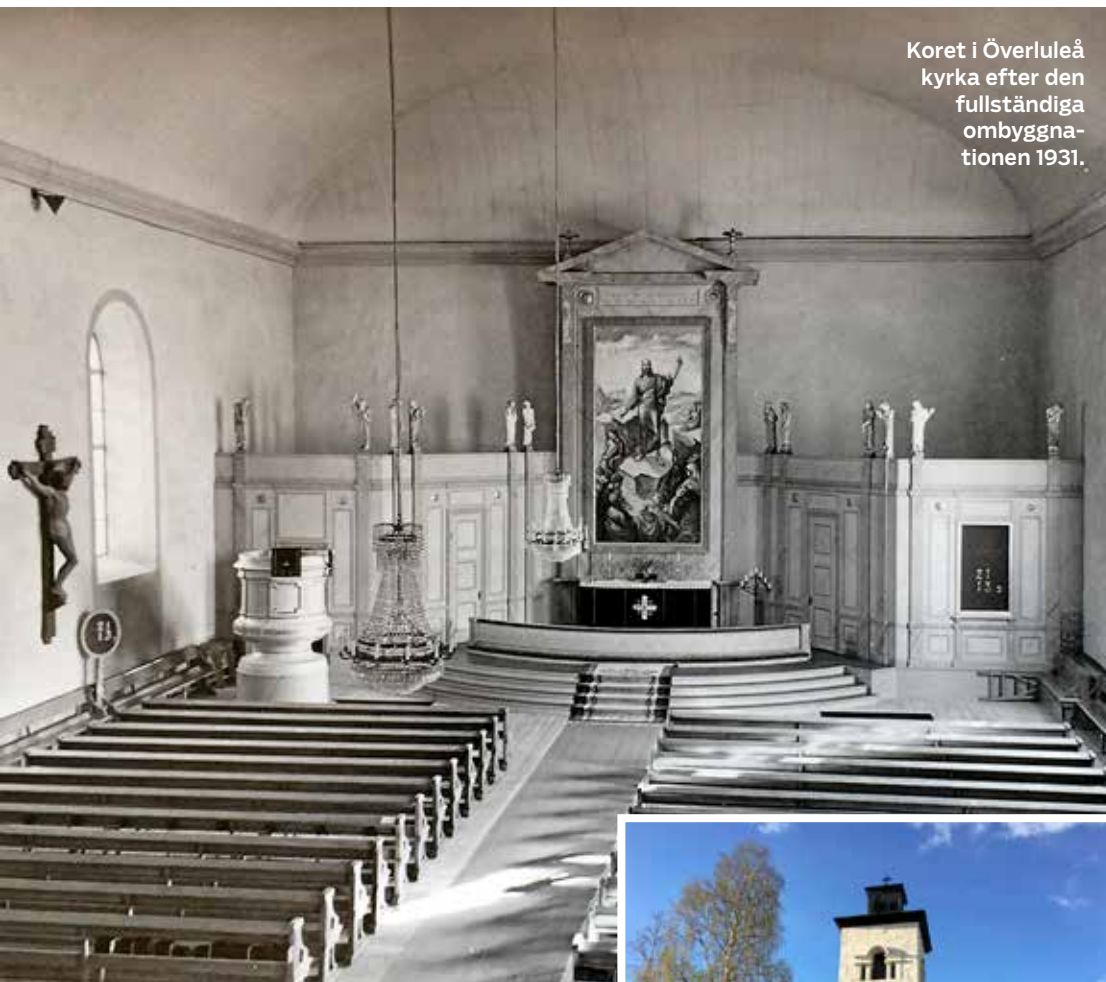
INVENTARIER I KORTHET:

- Vid kyrkorummets vänstra sida står en åttkantig predikstol med ett tunt ljudtak.
- Altartavlan är utförd av Gunnar Torhamn och föreställer Kristi himmelfärd.
- I sakristian finns en temperamålning "Prästens arbetsuppgifter" utförd av syster Marianne Nordström i Alsike kloster.
- Nuvarande orgel tillkom år 1978.

VISSTE DU?

Mellan 1968–1991 var kyrkans fasad målad helt i rosa!

Koret i Överluleå kyrka efter den fullständiga ombyggnationen 1931.

Överluleå kyrka

Överluleå kyrka ritades av arkitekten Jacob Wilhelm Geress, och uppfördes av byggmästare Olof Gustav Alm från Hedens by och Israel Rönnberg från Altersbruk i Piteå. Byggnationen skedde 1827–1831 och under arbetets gång utträttades hela 18.775 dagsverken. Byggkostnaderna landade på 62 653 Riksdaler Banco. Kyrkan invigdes den 17 juli 1831.

1931, alltså 100 år efter kyrkans invigning, genomfördes en fullständig ombyggnad efter ritningar av arkitekten Torben Grut, och det var då koret fick sin nuvarande placering längs kyrkans östra vägg. På den gamla placeringen av koret, mitt i kyrkan, ligger idag det så kallade Mariakoret, som är omgivet av ljustråd. På kyrkans baksida, mitt emot tornet, finns en utbyggnad, som sedan 1953 används som columbarium.

Invid kyrkan ligger ett tjugotal kyrkstugor som numera hyrs ut till turister och för andra ändamål. Ursprungligen var detta en kyrkby som upprättades år 1833 med omkring 325 stycken kyrkstugor som mest. År 1919 fanns det 128 stycken kvar, men sedan dess har cirka hundra av dessa plockats bort.

INVENTARIER I KORTHET:

- På läktaren står en orgel på 53 stämmor tillverkad 1983 av Grönlunds Orgelbyggeri.
- Orgelfasaden är från 1894.
- Predikstolen är från 1831 då kyrkan invigdes. Ljudtaket är från 1951. Duvan är skuren av konstnären Hjalmar Rönnbäck.
- Det ljusa och färgrika altarskåpet är målat av konstnären Pär Andersson 1980.
- De tolv apostlarna står i två grupper på ömse sidor om altaret. Figurerna ingick ursprungligen i 1931-års kor, men fick ny placering vid renoveringen 1951.
- Storklockan och lillklockan i kyrkans klocktorn är båda gjutna i Sundsvall i slutet av 1850-talet.
- Krucifixet, skuret av Tore Strindberg, inskaffades 1932 men fick sin nuvarande placering 1951.

VISSTE DU?

Den gamla altartavlan av Harald Lindberg finns bevarad i kyrkans lilla vindsmuseum!

Edefors kyrka

Edefors kyrka uppfördes 1927–1928 av byggmästare Uno Lindgren efter ritningar av John Åkerlund. Den invigdes midsommardagen 1928 av biskop Olof Bergqvist. Det är en bred och låg långkyrka med ett sidoställt lågt torn, som kröns av en smal spira. Byggnaden är uppförd med stomme av bilat, liggande timmer. Fasaderna är klädda med stående lockpanel. De var ursprungligen målade i rödbrunt, men är sedan 1940-talet vitmålade. Taket är spånklätt och avvalmat mot kortsidorna med två takfall.

Takstolen vilar dels på väggen och dels på stolpar en bit utanför ytterväggen. Ingången ligger på tornets södra sida. Långhuset har rektangulära fönster. Kyrkorummet är klätt med träpanel. Det klöverbladsvälvda taket har målade dekorationer utförda av Erik Jerkhe från Stockholm. Altaret är placerat i en rektangulär nisch. Sakristia och brudkammare inreddes 1969 under läktaren.

INVENTARIER I KORTHET:

- Takkronorna, liksom altartavlan och dopfunten i trä, är snidade av den lokale bildhugaren Waldemar Granlund.
- Det ovala korfönstret i blyinfattat färgat glas är komponerat av teckningslärare Gösta Rönnbäck från Boden.
- År 1928 byggde Elis Alm, Nordsjö, en piporgel till den nya kyrkan med tretton orgelstämmor uppdelade på två manualer och pedal. År 1968 byggde Grönlunds en ny mekanisk orgel med ny fasad.
- Kororgeln är byggd av Grönlunds orgelbyggeri 1953.

VISSTE DU?

I klocktornet hänger ett porträtt av 1930 års fredspristagare Nathan Söderblom!

Kommer vi att vara desamma när det här är över?

Coronapandemin som drabbat vår värld har medfört ett antal konsekvenser för oss. Vi har fått lära oss nya ord; självkarantän, coronaglest och social distansering. Vi har fått instruktioner om att skydda en särskilt utsatt grupp som fått namnet äldre-äldre. Men vad gör den pågående pandemin med oss? Hur påverkar den oss och på vilket sätt reagerar vi?

Några säger sig inte vara påverkade alls, men sanningen är nog den att de allra flesta av oss påverkas i en utsträckning som vi inte varit med om förr. Frågan är om vi kommer att vara desamma som vi var innan pandemin bröt ut?

Covid-19 smittan har skapat frågor i alla åldrar. Och kanske är ovissheten det som är allra svårast att hantera. För när jag skriver detta vet vi inte hur länge alla anpassningar som vi har gjort behöver vara kvar. Kan vi leva som förut om en månad, efter sommaren, eller dröjer det ännu längre? Kommer vi någonsin att kunna leva som tidigare, eller blir livet annorlunda från och med nu?

Rädslan är också något som påverkar oss och vårt beteende. Rädslan över att bli smittad av någon som bär på viruset. Fasan över hur sjuk man kommer att bli om det händer. Oron finns också när det gäller andra, att barn, unga eller äldre blir smittade och sjuka. Och ytterst finns den stora skrällen för döden, för egen del eller för dem man älskar och håller av. Den oro, ovisshet och rädsla som följer på pandemin skapar stress i oss och i hela vårt samhälle. Stressen är en av de starkaste krafterna som förändrar oss. Vi brukar tala om att vår kropp och hjärna reagerar med flykt eller strid. Vi gör oss redo för att ta kampen eller springa för livet och genom det skydda oss. Nu strider vi mot en fiende som vi inte kan se, som vi inte kan höra eller ana. Fienden finns bara där och är redo att angripa

oss. Några så lindrigt att det inte märks, andra så att det leder till döden.

Covid-19 smittan kommer att vara kvar. Som enskilda kan vi inte övervinna smittan. Vår enda chans är att ta oss igenom detta tillsammans och då hjälper varken våra instinkter att fly eller att slåss. Den energi som stressen av pandemin medför kan vi däremot kanalisera på vår framtid. För ett är säkert, när vi människor beslutar oss för något, så är vi mer målmedvetna än någon annan varelse på vår jord. Den beslutsamheten kan vi använda oss av för att aktivt påverka och förändra vår framtid.

DEN NYSS bortgångne författaren P-O Enquist skrev orden: "En dag ska vi dö. Alla andra dagar ska vi leva". Kanske kan de orden hjälpa oss att se möjligheterna som vi har just nu. Det finns de som säger att den som har upplevt en svält- eller hungersperiod bär med sig det hela livet. Kanske är det så med oss också. Att vi som nu för en tid tvingas förändra vårt beteende tar med oss våra nyvunna erfarenheter för att hantera framtida utmaningar.

Om vi tänker efter vad vi verkligen längtar efter just nu och skriver upp det på en lista så kan det vara en hjälp för att se vad vi vill förverkliga när vi kommer ur alla begränsningar och den påverkan smittan av covid-19 har på oss. Om jag ser på min egen lista står där många saker. Att få umgås, att få möta vem jag vill utan oro, rädsla och regler om distans och avstånd. Det är bra att fortsätta upprätthålla kontakter på samma sätt som vi gör nu, med video och telefon. Det handlar om att fortsätta bry sig om varandra och hur man mår även om man inte riskerar att bli sjuk i en viss sjukdom. Men på listan står det om möten i det verkliga livet. Samtal med den dynamik som uppstår när man delar samma rum och ser på

varandra. Möten som ibland leder in på det oviktiga, men som plötsligt även blir en plats där man kan dela hur man verkligen har det.

Jag tänker mig att många av oss, efter pandemin, kommer att vara bättre förberedda på det oväntade. Vi har några fler konserver i skafferiet, några extra toalettrullar och kanske också en bättre mental tilltro till oss själva i mötet med det svåra. Om jag återgår till min lista så hamnar den egenproducerade maten, det närodlade och den fortsatta inhandlingen lokalt högt upp. Att odla egna grönsaker, om man har möjlighet, skapar en koppling mellan jord och bord. Vi har fått se hur viktigt det är att stötta det lokala. Det vi vill ha i kris behöver vi vårda även utanför krisen.

EFTER DEN utmaning som vi nu står inför kommer tyvärr några av oss inte lägre att ha sina jobb och arbeten kvar. Det blir för många en traumatisk tid fylld av en annan slags oro

FOTO: ALEX GIACOMINI

FOTO: KRISTIN LIDELL

”Hjälpsamheten har ökat, vi handlar åt varandra, vi kollar upp varandra så att vi mår bra. Vi har börjat prata med dem som vi inte har samtalat med tidigare och vi visar hänsyn i köer och på affärer.”

än den över risken att drabbas av sjukdom. Arbetslöshet, att tvingas flytta och byta yrkesbana är några konsekvenser vi kan få. Här tror jag att vi som kyrka tillsammans med vårt samhälle har en stor utmaning som kanske kommer att ta årtal att komma till rätta med.

Min förhoppning är att vi ska ta med oss den hjälpsamhet och omsorg som vi sett under pandemins första månader till tiden efteråt. För visst har vi på många sätt fått en varmare atmosfär i samhället. Hjälpsamheten har ökat, vi handlar åt varandra, vi kollar upp varandra så att vi mår bra. Vi har börjat prata med dem som vi inte har samtalat med tidigare och vi visar hänsyn i köer och på affärer.

Så är vi då desamma som vi var före utbrottet av covid-19? På ett sätt – ja. Vi är desamma med samma behov och samma längtan. Vi söker lika mycket svar på de livsavgörande frågorna; vad är meningen, vilken är min uppgift och vad vill Gud? Men på ett annat sätt är vi inte längre desamma, eftersom vi har fått uppleva något som vi inte upplevt tidigare som enskilda eller som samhälle. Förhoppningen jag bär på är att vi har kanaliserat kraft och energi på att gemensamt skapa en bättre värld. Att vi har åstadkommit något nytt av allt det som påverkat oss. Att flera av våra nya vanor och all den längtan efter det vi har varit förhindrade att göra är något vi tar med oss in i framtiden. Erfarenheten från det vi nu är med om gör i sig att vi faktiskt redan har förändrats. Jag ser fram mot en tid efter pandemin och covid-19 där vi värdesätter varandra på ett högre sätt. En tid då vi vårdar våra relationer och är rädda om kontakten mellan generationerna. Jag ser en tid då medmänskligheten blir viktigare och där vi tillsammans tar ansvar för vår framtid.

JA, TÄNK om tiden efter denna utmaning blir en tid då vi utforskar vårt närområde, hittar lokala och hållbara lösningar, ökar vår nära handel, stöttar näringslivet där vi bor och utökar det närodlade och ser till att vi bygger upp en framtida beredskap inför kommande utmaningar. Kanske är det så att vi just nu behöver hitta nya sätt att vara lediga under sommarens ledigheter? Låt oss i så fall börja det sökandet, och vem vet, kanske blir det bättre i framtiden än i den tid som ligger bakom oss.

Lägg din kraft och energi på att hitta det omistliga i ditt liv, och på att finna nya, framkomliga och livskraftiga vägar för hur du vill vara, vad du vill värdesätta, och vad du kan och vill avstå ifrån från och med nu.

Med önsknings om en trevlig sommar med hopp att åter få ses, träffas och umgås - inte bara över video och telefon, utan också i verkliga livet!

HANS JOHANSSON

Din kyrkoherde i Boden

hans.johansson@svenskakyrkan.se

Lupptäcktsfärd en form av pilgrimsvandring

För mig kan pilgrimsvandring innebära att göra en på-äng-promenad, sakta, med alla sinnen öppna. Se, lyssna, känn och smaka!

Att gå på lupptäcktsfärd är att upptäcka det stora i det lilla, att med luppen och förstoringsglasets hjälp se saker som man annars oftast missar och går förbi.

Utgångspunkten är att Gud kommunicerar med oss i skapelsen. Naturen kan ses som ett gränssnitt (interface) – en översättning som vi kan förstå och genom den lära oss något om Livets Gud. Det är i honom som vi lever, rör oss och är till.

Lupptäcktsfärderna har mycket gemensamt

med så kallade skapelsevandringar, men fokus ligger mer på det lilla och det vi upptäcker får tala för sig själv.

VI LUPPTÄCKER:

- hushumlan med sin orange-svart-vita ”streckkod”. Hur den värmer upp en tidig morgon för att kunna ge sig ut tidigare än de flesta andra insekter.
- ormbunksbladens fantastiska fraktalmönster.
- att nässelhåren på undersidan av en brännässla är vackra i motljus.
- tordyvelns metallic-undersida.
- månlandskapet hos en skorplav.

- att gräset blommar och att blommans detaljer är oerhört vackra och funktionella.
- att ett enkelt björklöv har mycket att säga:

*Ett björklöv i min kupade hand
En grön oblat
för mig utgiven*

VI LÄGGER oss på rygg en stund i gräset och tänker på hur Livet manifesteras på så många sätt runt omkring oss. Och kanske blir ängen en ”thin place”, en plats där det, enligt keltisk tradition, är närmare till himlen.

KARL GUSTAV RÅSMARK